

עפ"ת 45555/06/20 - הלוי עומרי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 45555-06-20 הלוי עומרי נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המערער	הלוי עומרי - ע"י עו"ד אמיר מסארווה
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

המערער נדון בהעדרו ביום 4.6.13 בבית המשפט לתעבורה באשקלון, בגין עבירות של נהיגה בשכרות ואי ציות להוראות שוטר, ודינו נגזר בין היתר לפסילה בפועל לתקופה של 24 חודשים.

ביום 25.6.19 פנה המערער בעצמו לבית המשפט בבקשה לחישוב הפסילה, תוך שטען כי רשיונו לא הופקד בבית המשפט מאחר שהופקד במשטרה במסגרת פסילה מנהלית שהוטלה עליו בגין אותן עבירות; ולתמיכה בבקשתו צירף המערער את דוח השימוע שנערך לו ביום 16.5.13, אז גם נתפס רשיונו. בו ביום דחה בית המשפט קמא (כב' השופטת ל' הירש-שמיר) את הבקשה, בקבעו כי על פי פסיקת בית המשפט העליון, הסמכות בבקשות לחישוב פסילה נתונה למשרד הרישוי.

כעבור כמעט שנה, ביום 14.6.20, הגיש המערער באמצעות בא כוחו הנוכחי "**בקשה למתן הוראות תוך עיין חוזר בהחלטה מיום 25.6.19**", במסגרתה עתר כי בית המשפט יורה למזכירות להנפיק למערער אישור על הפקדת רשיון הנהיגה מיום גזר הדין, מאחר שרשיונו של המערער הופקד במשטרה ולא הוחזר לו. בהקשר זה, הפנה הסנגור לקביעות שנקבעו בבש"פ 9075/12 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (14.4.14) (להלן - **הלכת ג'אבר**).

בית המשפט דחה בקשה זו ביום 16.6.20, בקבעו "**החלטת בית המשפט מיום 25.6.20** [בהחלטה מאוחרת תוקן התאריך ליום 25.6.19 - ג.ש] **עומדת על כנה שכן מהות הבקשה הנה לחשב מועדי הפסילה ואין זה משנה מה נכתב בכותרת הבקשה**". על החלטה זו הוגש הערעור שבפניי, במסגרתו שב ב"כ המערער וחזר על טענותיו.

עם הגשת הערעור, הוריתי בהחלטה מיום 18.6.20 כי "**הסנגור יבהיר מכח מה הוא סבור כי קמה למרשו זכות ערעור, כאשר החלטתו של ביהמ"ש קמא ניתנה במקור ביום 25.6.19, ולא נראה כי חל כל שינוי מאז ועד היום**"; כן קבעתי, כי לשם הזהירות בלבד, תגיב המשיבה להחלטה זו ולטענה העיקרית שבערעור.

המשיבה טענה, כי בשל חלוף הזמן מאז מתן ההחלטה לא קמה למערער זכות ערעור. לגופו של עניין נטען, כי על פי

הלכת ג'אבר הסמכות לחישוב פסילה נתונה למשרד הרישוי, וכי עניינו הפרטני של אותו ג'אבר נדון לגופו של עניין רק לפני משורת הדין.

ביום 14.7.20 הגיש ב"כ המערער "הודעת הבהרה", במסגרתה טען כי עם קבלת החלטת בית המשפט קמא מיום 25.6.19, פנה המערער למשרד הרישוי על מנת ליישמה, אך לאחר כתיבת בקשה ודחיות רבות, הצליח להפגש עם מנהלת במשרד הרישוי, וזו אמרה לו כי העניין לא מצוי בסמכות משרד הרישוי, וכי עליו לפנות תחילה לבית המשפט על מנת לקבל אישור הפקדה. בשלב זה, לאחר שראה כתבה באינטרנט על מקרה דומה לעניינו, פנה המערער אל הסנגור כדי שייצגו.

לטענת ב"כ המערער, הבקשה שהגיש לבית המשפט ביום 14.6.20, היא בקשה עצמאית ונפרדת, שעניינה בקשה למתן הוראות למזכירות להנפיק אישור הפקדה, בהתאם להלכת ג'אבר, ולמרות שנכתב בה כי מתבקש עיון נוסף בהחלטה הקודמת, אין מדובר באותה בקשה שהוגשה ב-25.6.19 שבה התבקש "חישוב פסילה גרידא". ב"כ המערער שב והפנה להלכת ג'אבר, וכן הפנה לפסיקה של בתי משפט אחרים (בית משפט לתעבורה, ובתי משפט מחוזיים), בה ניתנו בפועל החלטות ברוח המבוקש.

לאחר שעיניתי בתיק בית המשפט קמא ובטענות הצדדים, לרבות בנספחים שצירף ב"כ המערער, באתי לכלל מסקנה כי לא קמה למערער זכות ערעור, שכן למעשה הערעור נסוב סביב החלטה שנתן בית המשפט קמא ביום 25.6.19, ומאז חלפה זה מכבר התקופה להגשת ערעור.

הבקשה שהגיש ב"כ המערער ביום 14.6.20, גם אם עטף אותה במילים אחרות, וכינה אותה כ"בקשה למתן הוראות", במהותה היא אותה בקשה שהגיש המערער כבר ביום 25.6.19, דהיינו בקשה ל"חישוב הפסילה", בה ביקש שהפסילה תמנה מיום בו הפקיד המערער את רשיונו במטרה במסגרת הפסילה המנהלית. עצם הגשה חוזרת של בקשה דומה לזו שכבר הוכרעה ע"י בית המשפט, בין אם היא מכונה בקשה לעיון חוזר ובין אם לאו, אינה יכולה לשנות את מניין הזמנים להגשת ערעור; ולא בכדי שב בית המשפט קמא והפנה להחלטתו מיום 25.6.19 וקבע כי היא עומדת בעינה.

על כן, ומשהערעור לא הוגש במועד הקבוע בחוק, היה על המערער להגיש בקשה להארכת המועד להגשת ערעור, כאמור בסעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

על אף שהמערער לא עשה כן בחנתי, לפני משורת הדין, האם קמה עילה להתיר הארכת המועד לערער בעניינו, ומצאתי כי גם לו היתה מוגשת בקשה, מן הדין היה לדחותה.

על פי ההלכה הפסוקה, על המבקש להאריך מועד להגשת ערעור להציג קיומו של "טעם ממשי המניח את הדעת", ובהקשר זה על בית המשפט לשקול, בין היתר, את התקופה שחלפה מאז המועד האחרון לערעור, כאשר ככל שחלף זמן רב יותר יהא צורך בנימוקים משכנעים יותר; את הנימוקים לאיחור בהגשת הבקשה, והאם מדובר בעילה מתקבלת על הדעת; את סיכויי הלכאוריים של הערעור, האינטרס הציבורי בהכרעה בו, וקיומו של חשש לעיוות דין במידה שתחסם האפשרות לערעור; ומנגד יש לשקול את עקרון סופיות הדין ואת עקרון היציבות והוודאות המשפטית (ראו למשל בש"פ

5988/06 נגר נ' מדינת ישראל (25.7.06), בש"פ 6125/09 רבין נ' מדינת ישראל (11.8.09) (להלן- עניין רבין),
וע"פ 6955/15 בלאו נ' עיריית חיפה (16.6.16).

בב"ש 230/86 עצמון נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 353, נקבע בהקשר זה:

"ככל שמשך האיחור ארוך יותר, כן יגבר משקלם של הנימוקים האחרים, הנוטים לדחיית הבקשה, וככל שמשך האיחור קצר יותר או מזערי, כן יגבר משקלם של הנימוקים האחרים, הנוטים למתן הארכה. משקל מסוים ראוי לייחס גם למהותו של העניין שעליו סב הערעור (כגון חשיבותו המשפטית והציבורית, היקפו של העניין וכד') וכן לסיכויים לכאורה שבערעור..."

בפסיקה נדחו בקשות להארכת מועד בטענה של תקלה משרדית, על אף שדובר בשיהוי של 10 ימים בלבד (בש"פ 7424/13 פוטוסי נ' מדינת ישראל (20.11.13)), בטענה של קשיים בהסדרת הייצוג, כשדובר בשיהוי של כחמישה שבועות (עניין רבין), או בטענה של קשיים כספיים שלא אפשרו הסדרת הייצוג, כשדובר בשיהוי של חודשיים וחצי (ע"פ 4946/07 מקלדה נ' מדינת ישראל (19.2.09)).

בענייננו, חלפה כשנה מאז החלטת בית המשפט קמא בה נדחתה הבקשה לחישוב פסילה, ועד הגשת הערעור; זאת כאשר גזר הדין במסגרתו הוטלה הפסילה בפועל ניתן ביום 4.6.13. המדובר בשיהוי רב שלא ניתן לו הסבר מספק, כאשר גם מהודעת ההבהרה שהגיש ב"כ המערער לא ברור מתי נמסרה למערער ה"החלטה" של המנהלת במשרד הרישוי וכמה זמן חלף מאז ועד הגשת הערעור (ויוער, כי אף לא הוגשה ראייה לתמיכה בטענות בדבר הפניות הרבות למשרד הרישוי או התשובות שניתנו למערער).

זאת ועוד, לא מצאתי כי למערער ייגרם עיוות דין כתוצאה מדחיית הבקשה, ואף ניתן לומר כי סיכויי הלכאוריים של הערעור נמוכים.

בהלכת ג'אבר עליה מסתמך ב"כ המערער, קבע בית המשפט העליון בהרכב של שלושה שופטים, כי הסמכות לחישוב מניין ימי הפסילה שניתנה בגזר דין, מסורה לרשות הרישוי, וכי הביקורת השיפוטית על כך נתונה לבית המשפט לעניינים מנהליים. בית המשפט העליון נימק את הדברים כדלקמן:

"אינני רואה טעם בחזרה אל בית המשפט שנתן את גזר הדין, משום שזה סיים את מלאכתו; יכול להיות שחלפו חודשים ואף שנים ארוכות; המותב איננו בהכרח אותו מותב; אין טעם בהעמדת מותב תלתא (כמתחייב, לכאורה, אם גזר הדין ניתן במותב תלתא); אין מדובר בתיקון טעות שנפלה בגזר הדין; העניין איננו פלילי במהותו, אלא מינהלי; פרשנותו הישומית של גזר הדין מעת הינתנו נתונה לרשות הרלבנטית אשר אמונה על ביצועו, ואינה מונחת עוד לפתחו של בית המשפט. ודוק: אי-הפקדת הרישיון במזכירות בית המשפט היא אירוע או מחלל חדש, שמועדו הוא לאחר מתן גזר הדין, וכפועל יוצא ממנו - ולא מגזר הדין - נוצרה המחלוקת בנושא חישוב מניין ימי הפסילה. משעה שבית המשפט קם מכסאו, "נתונה פרשנותו של גזר הדין לגורמים האמונים על ביצועו, והם רשאים להתייעץ עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים" ... בשלב ריצוי העונש אין לפנות לבית המשפט למעט לצורך תיקון טעות סופר ועל פי הדין. בית המשפט סיים

את מלאכתו עם מתן גזר הדין... כשם ששב"ס מחליט בעניין חישוב ימי-מאסר, כך ראוי להפקיד את מלאכת חישוב ימי פסילת רישיון הנהיגה בידי רשות הרישוי. גם אין טעם בהליך אזרחי מסורבל של בקשה למתן סעד הצהרתי, ולא בנקיטת הליך חדש בבית משפט השלום לתעבורה. המקום הטבעי הוא כאמור רשות הרישוי, זהו הגורם המקצועי שאצלו מצוי כל החומר הצריך לעניין, גם מומחיות, גם ניסיון".

זוהי ההלכה שנקבעה בפסקאות 14-15 לפסק הדין, והיא הלכה מחייבת.

אמנם, כפי שנטען ע"י ב"כ המערער, בפסק הדין נקבע גם כי מי שרשינו נלקח ממנו במהלך החקירה במשטרה, לא נחשב כמי שרשינו אבד, ואין לחייבו בהמצאת תצהיר חלף הפקדת הרישיון. ואולם, דברים אלו אינם מבטלים את האמור קודם לכן לגבי הסמכות לדון בבקשה, והסוגיה הוכרעה לגופה ע"י בית המשפט העליון בעניינו של אותו ג'אבר, רק לפני משורת הדין, **"מכיוון שההלכה בנושא הסמכות וסוג ההליך נקבעת עתה בפסק דין זה, ומשום שהמשיבה עצמה התלבטה בין אפשרויות שונות בהקשר זה, לא נדקדק עם העורר, לא נשלח אותו מאיתנו אל רשות הרישוי ואל בית המשפט לעניינים מנהליים. גם המשיבה ביקשה כי נפסוק לגוף העניין, וכך נעשה"** (פסקה 16 לפסק הדין).

אם כך, כפי שקבע בית המשפט קמא בעניינו, על המערער לפנות בבקשה לחישוב הפסילה לרשות המוסמכת לבקשות מעין זו, היא רשות הרישוי, ואם לא קיבל מענה לבקשתו, כנטען, עליו להשיג על כך במסגרת עתירה מנהלית, ולא במסגרת הגשת בקשה לבית המשפט לתעבורה, ובוודאי שלא בדרך של הגשת ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה.

הסנגור טען, כי בפועל בקשות מעין זו נדונות בבתי המשפט לתעבורה ובערעורים המוגשים לבתי המשפט המחוזיים, אך כאמור, גם אם התנהלות כזו קיימת או נפוצה, היא מנוגדת להלכה שקבע בית המשפט העליון, ואין מקום "להתיישר" לפיה.

במסגרת ע"פ 7323/19 **אבו שריפה נ' מדינת ישראל** (26.2.20) נטענו טענות דומות לאלו שהעלה הסנגור לגבי קשיים שהתגלו ביישום הלכת ג'אבר ע"י רשות הרישוי; לגבי הבחנות שנעשות בפרקטיקה בין בקשות ל"חישוב פסילה" מתמטי, לבין בקשה ל"הכרה בפסילה" מבחינה מהותית; ולגבי מקרים בהם נעתרו בתי המשפט לבקשות דומות, על אף ההלכה האמורה. בית המשפט העליון, בהרכב נוסף של שלושה שופטים, חזר על ההלכה שנקבעה בעניין ג'אבר והבהיר שוב כי **"הכתובת בכל מקרה של בקשה הנוגעת לפסילה היא רשות הרישוי. על החלטתה ניתן להשיג באמצעות הגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים"**.

מכל האמור עולה, כי הערעור הוגש בשיהוי רב, של כמעט שנה מאז ניתנה החלטת בית המשפט קמא, כאשר בית המשפט העליון קבע שהדרך שעל בקשות מעין אלו להתברר היא כלל לא בפני בית משפט זה, אלא בפני הרשות המנהלית, ומכאן שגם סיכויי הערעור קלושים, בלשון המעטה. משכך, אינני מתירה הגשת הערעור בחלוף התקופה שקבועה בחוק.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ז תמוז
תש"פ, 19 יולי
2020, בהעדר
הצדדים.
גילת שלו, שופטת